

Akademie výtvarných umění v Praze
Ateliér figurálního sochařství a medaile / škola Vojtěcha Míči

TEORETICKÁ ČÁST DIPLOMOVÉ PRÁCE

PANNA MARIE

Vypracoval: Jan Miklica

Vedoucí diplomové práce: MgA. Vojtěch Míča

Oponent diplomové práce: akad. soch. Stanislav Malý

Akademický rok 2015/2016

Panna Marie

Myslím si, že člověka částečně spoluutváří, jak prostředí ve kterém žije, tak i lidé, kteří ho obklopují a naopak. V mém případě je to goticko- barokní prostředí v krajině vysočiny. Jsa obklopen gotickou architekturou okolních hradů, románsko-gotických kostelů, barokních soch či lidovou architekturou božích muk a křížů. Tyto jmenované věci mají společného spoluzakladatele, čímž byla církev a lidé, kteří v tyto hodnoty věřili. Dnes můžeme vidět osamoceně stojící sochy svatých u cest, tyčící se kříže uprostřed polí či rozpadající se křížové cesty vedoucí k polorozpadlým kostelům. Právě tyto podmínky mě vedly ke zvolení si čistě křesťanského tématu tří životní okamžiky Panny Marie ztvárněné mým osobním pojetím a pokusit se tak navázat na zprerhané české sochařské tradice. Křesťanské téma však ne proto, abych se snažil oživit křesťanskou víru, nýbrž proto, že cítím provázanost a kontinuální vývoj naší kultury od dob kdy byla žena kultovně uctívána po posledních 2000 let víry v Ježíše Krista.

Na konci minulého roku jsem začal skicovat figuru Všeobjímající Matky, avšak pracovními procesy mi postupně unikla původní idea. Během formování jsem nejprve oddělil její ruce, vzniklé otvory mě přivedly na myšlenku člověka jako nádoby, pevné schránky, která se po smrti začne měnit a rozpadem ztrácí svůj pevný tvar. Tímto procesem jsem se přiblížil nynější podobě Nanebevzetí, kdy unavené staré tělo – schránka ženy (matky) zůstává pozemskému procesu zániku, zatím co myšlenka v nadpozemské bytí přetrvává v kráse a čistotě. Snaha vyzdvihnout rozpadající se tělo do nadpozemské sféry znázorňuje vertikálně zvlhnutý sloup, představující vzdušné proudy, který svým spojením se zemí nedovolí formě následovat ducha.

Sochu jsem nejprve modeloval v hlíně, kterou jsem posléze natíral voskem, jenž byl dále broušen a nanášen. Těmito způsoby jsem se snažil docílit struktury rozpadajícího se těla. Sloup byl modelován podobným způsobem. Sochu se sloupem jsem odlil do hlinitanového sklobetonu a později bude umístěna do krajiny.

Jako další životní okamžik jsem ztvárnil Pannu Marii v Naději. Hrdá žena pokorně přijímá úděl bohorodičky pro spásu všeho lidstva. Prvotním impulsem pro ztvárnění této podoby Marie byl fotografický snímek z malého kostelíka či kapličky někde ve Španělsku. Snímek zobrazoval lavice, v nichž seděli lidé, modlící se k soše, jenž stála uprostřed. Byla to dřevěná socha Panny Marie oděná v barevný látkový šat. Jako první věci jsem si všiml, že socha nemá hlavu a části rukou, jež byly zřejmě sežrány červotočem. Zůstaly jen ty šaty a takřka levitující korunka z původní podoby sochy, i přes to plnila svou funkci spasitelky!

Rozhodl jsem se proto ztvárnit sochu v Naději v torzálním stavu připomínající spíše prostý šat stojící na pomyslném vrcholu světa, který ztvárňují fošny, jenž kdysi sloužily jako podklady pod kameny co byly řezány v kamenolomu. Tuto figuru jsem zamýšlel modelovat v sádře, když jsem však začal utvářet jádro z molitanu pro následnou modelaci v sádře, zaujaly mne

tvary vznikající svazováním molitanových proužků k sobě. Upustil jsem od modelování sádrou a dodělal celou figuru z molitanu. Abych částečně potlačil přílišné panenkovské působení věci, nanášel jsem na ni vrstvy vosku, které mi zpevnily a ucelily povrch, s nímž jsem dále pracoval.

Jako třetí okamžik jsem zvolil Zvěstování archandělem Gabrielem. Moment před zásadním rozhodnutím, který Panna Marie s největší pokorou přijímá. U této práce jsem vycházel z gotických představ o Zvěstování. Myšlenka byla taková, že stojící figura s drapérií má sepnuté ruce s mírně skloněnou hlavou a kolem celé postavy je barevné spektrum energických siločar znázorňující archanděla Gabriela. Z časových důvodů jsem nucen vystavit sochu ve stádiu rozpracovanosti v sádře. Sochu jsem modeloval kombinací hlíny, vosku, molitanu a odlitků.

Toto téma mi pomohlo ujasnit si důležitost hodnot, které se v dnešním uměle srčícím proudu dravých ryb ztrácí.

V Praze dne 11. 5.2016

Jan Miklica